

Upravičena zaskrbljenost javnega mnenja spričo nevarnosti za razvoj demokracije

Na svoji seji dne 4. decembra t.l. je ministriški svet, pod predsedstvom Maria Scelba sprejel vrsto smernic za obrambo demokratskih ustanov pred delovanjem totalitarnih političnih sil, katerih odvisnost od tujih držav je dokazana. V obrazložitvi je še rečeno, da imajo smernice namen splošno vzpostaviti zakonitost na oseh področjih in razbiti privilegirane položaje, ki so se nezakonito ustvarili. Ustrezne ukrepe bodo poedina ministrstva podvela v mejah svoje pristojnosti.

Nevarnost diskriminacije

Cilj teh smernic naj bi bil vzpostavitev zakonitosti na vseh področjih. Če bi dejanske šlo le za take cilje, bi bilo nasprotovanje brez pomena, a ker naj bi te smeri

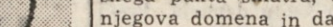
je za umeničenje političnih ciljeva, pravijo smernice. Kaj pomeni to v praksi? To pomeni likvidirati vse zadrage, ki so pretežno v rokah komunističnih in socialističnih, z drugarjev. V čigavem interesu? V interesu monopolistič-

ga kapitala, ki ga naj bi vodili v Italiji, pa je nekaj podobnega po našem mnenju povsem utopično.

Razposlo se bo oduševilo

Ukrepi, ki naj bi prizadeli kominformovske stranke v njihovi agenturni vlogi, se

skega pakta smatra, da je to njegova domena in da vojaške osebnosti morajo v tem pogledu imeti povsem proste roke. Njihovi argumenti so v glavnem sledeči: odnos vojaških sil v Evropi gre še vedno v korist sovjetskega bloka in

Anthony Eden

Tržačani - pravi «Borghese» - pa zahtevajo od države en sam ukrep: «da se ne vmešava, oziroma, da se čim manj vmešava s svojimi funkcionarji, «bollettami», s svojimi žigi in cariniki, svojimi davki in v prvi vrsti z birokratskimi zaprekami»

«Naj le raste trava po ur-
banskih pomolih, da je le to
italijanska trava...» so govo-
rili francoski prvo prevo sve-
tovno vojsko, ko so se bili v
povsem velikega in civilizir-
anega habsburskega imperi-
ja, ki jim je zagotavljal mo-
nopol nad pomorsko trgovi-
no, torej zagotavljal bogastvo.
Po letu 1918 se trava sicer
zarasla po vseh tržških
pomolih, toda po nekaterih
precej praznih in nepotrebnih
kop, in vendar se je italijan-
ska vlada, s tem da je naka-
zala 70 milijard (v resnici
tudi še mnogo manj) v korist
tistih mest, potem ko se je
v sestav skupne domo-
vine, odločila, da bo zgradila
še druge.
Slabo začnjenam. Se pravi,
ničesar tako, kot se je Ita-
lija vselej začnena, ko si dr-
žava zapiše v glavo, da do-
bri status države (naj je bi-
la to avstrijska ali italijan-
ska) samo to, da se ne vme-
šava, odnosno, da se čim
manj vmešava s svojimi
svojimi, šolletamo, s svojimi
mi živi in cariniki, svojimi
davki in v prvi vrsti s svo-
jimi birokratskimi zaprekami.

To, kako je Trst, pri vragu,
izpolnil s takšno težnjo
po svobodi, mogoče najprej
leta 1918, zatem leta 1945 —
železi, oziroma kopneti po
priključitvi k državi, kakrš-
na je italijanska, sode med
one čudeže, ki potrjujejo
nasprotno temu, kar je trdil
doktor Marx — kako malo
pomenijo denar v življenju
narodov gospodarski interesi.
Se ne povsem zadovoljna s
svojo birokracijo, ki je med
svojimi smešnimi zamudami
nepazljivosti in »pooršnimu-
na svetu, se na vse načine
trudi, da ji podeli še večjo
bilo ali status prestonice, mu znova
grozi nevarnost, da preraste
trava ne samo nekatere, ampak
vse njegove pomole, in
povsem odveč je da država
razmetuje svoje milijarde in
zgrajeno novih lop, ki bi z
drugimi, že praznimi in ovdo-
velimi, zehale pod udarci
burje. Niti v sanjah se ne da
zamisliti, da bi ta nekam na
silo postavljeni industrija
ladjedelnih, ki sodijo med
najpejše na svetu in ki se,
povsem v skladu z značajem
in usodo tega ljudstva, razvi-
jajo z lastnimi močmi, ne go-
vorimo — tudi če bi jo okre-
pili, kot je bil, nekoč običaj
govoriti in kot se še danes
ravna — mogla zaposliti
vso krajeveno delovno silo.
Treba je potemtakem poiska-
ti druge »ekurepe«, ki bi se pa
morali nekoliko razlikovati
drobni, uslug, majhnih plač
in mezd, majhnih napitnin, ki
se tako dobro obnesejo na

«Atomski dvoboj»

Dve gledišči glede uporabe Odločati bi morali mi

S sestankom šefov generalštabov 13 držav severnoatlantskega pakta (14. član Islandija nima vojske) se je 13. decembra začel v Parizu teden glasovitskih razgovorov. Te razgovore spremljamo z velikim zanimanjem, ker se tu, po navadi, razpravlja o že prehojenih poti ter se delajo načrti za naslednje leto.

Zanimanje za to zasedanje svetva atlantskega pakta je posledno veliko zaradi tega, ker se bo sedaj, po sklepu zahodnih sil, da bodo ratificirale londonske in pariške sporazume in po pogostih izjavah sovjetskih voditeljev, da bi te ratifikacije napravila konec poizkusom, da se pride do nekakega sporazuma o nemškem

Drugi, se izrazileži primer napada na osebno svobodo državljana, in s tem na italijansko ustavo, predstavlja »pooprstitev nadzorstva nad dejavnostjo namestitvenih uradov«. Kaj utegne skrivati ta smernica? Odkrito grožnjo, da ne boš dobil dela ali da boš delo zgubil, če si član komunistične ali socialistične stranke ali celo če si član CGIL. Tu gre za posleden pritisk na članstvo teh strank in sindikalnih organizacij, ki ga ni mogoče ublažiti s trditvijo, da je namen smernice le preprečiti monopol in privilegije, ki so se utegnili pojaviti, če so bili ti uradi v rokah pristajev KPI in PSI.

Prav tako pristanski so zagroženi ukrepi proti tistim gospodarskim podjetjem, ki

Prav tak pristranosti so zagroženi ukrepi proti tistim gospodarskim podjetjem, ki z delom svojega dobička podpirajo KPI in PSI, če se dopušta, da italijanski trgovski, industrijski in finančni kapital podpira propagandni aparat tako imenovanih demokratskih strank. Dokler imamo sedanjo ustavo je finančno pomoč zakonitim strankam povsem zakonito dejanje; če pa postane nedopustno tako podpiranje levicarskih strank, potem je treba preprečiti tako pomoč tudi industrijskemu in finančnemu velekapitalu. V takih demokratskih pogojih, kot jih imamo v Italiji, pa je nekaj podobnega po našem mnenju povsem utopistično.

Razpaslo se bo ovadustvo

Ukrepi, ki naj bi prizadeli kominformovske stranke v njihovi agenturni vlogi, se

 Anthony Eden

gledu imeti povsem proste roke. Njihovi argumenti so v glavnem sledeči: odnos vojaških sil v Evropi gre še vedno v korist sovjetskega bloka in

», piše «Borghese»

oblast. Po drugi strani je tudi res, da je Italijo mogoče ljubiti, kot jo ljubijo žrčanci, ali, proti slehernemu razumu, in trezni prejoši, ali jo pa sploh ne ljubiti. Kar za deva poročno zvezo, ki jo je Trst z njo sklenil kar dvakrat zapovrstjo, in to z navdušenjem, ki nam je znano, pa vendar želimo, da bi se tega kar najmanj kesal.

Fašizem je zelo škodljiv. Trst, ne vem pa s koliko inteligencno. Seveda so bili geopolitični pogoji, ki so Trstu omogočili, da se je razvil v tako veliki evropski luk, nedvomno spremenjeni; in ni se dalo preprečiti, da bi po njegovih pomolih ne raslo nekaj trave. Režim je skušal to preprečiti z industrializacijo in je v tem pogledu ukrepal z določenimi učinkovitostjo. Toda nedvomno je to bilo nekoliko protinavavno, zakaj usoda tega mesta je trgovska in pomorska. Pa tudi njegov značaj je trgovski in pomorski, dasiravno je potem, ko so ga potopili za stroje, dokazal, da ne, prav dobro znaide tudi tu.

Jegu, ki pa bi tu, če že ne splošnega ogorčenja, prav gotovo zbudile splošno nezaupanje. Edini ukrep, ki bi mogel zadovoljiti, bi bil, kot sem že rekel, tisti, s katerim bi se država odrekla vmešavanju, šikaniranju s kolkovanimi papirji, z njenimi vprašalnimi polami, odgumienjem, z njenimi predsobji, z njenimi cariniki.

V kratkem, pa če bi v Trstu, namesto da se trošijo milijarde za graditev lop, ki nikomur in prav ničemu ne služijo, raje storili nekaj, kar bi te lope storilo potrebne, se pravi, če bi ustanovili prosti cono?

(Nadaljevanje na 4. strani)

Danes se Trst znova nahaja pred isto dilemo, kot leta 1918. Z izginotjem Zavezniške vojske uprave, ki mu je dobro ali slabo, zagotavljala status prestolnice, mu znova grozi nevarnost, da preraste trava ne samo nekatere, ampak vse njegove pomole, in povsem odveč je, da država razmetuje svoje milijarde v zgradbo novih lop, ki bi iz drugimi, že praznimi in ovodvelimi, zehale pod udarci burje. Niti v sanjah se ne da zamisliti, da bi ta nekam na silo postavljena industrija, o ladjedelnih, ki sodijo med najlepše na svetu in ki se, povsem v skladu z značajem in usodo tega ljudstva, razvijajo s lastnimi močmi, ne govorimo) — tudi če bi jo okrepili, kot je bil nekot običaj govoriti in kot se še danes ravna — mogla zaposliti vsa krajevno delovno silo. Treba je potemtakem poiskati druge okrepke, ki bi se pa morali nekoliko razlikovati od drobnih, uslug, majhnih plač in mezd, majhnih napitnin, ki se tako dobro obnesejo na

proti tem vladnim namenom ampak tudi drugi vidneje italijanski kulturni in javni delavci obsojajo tako politiko in jo pozivajo vse postene pristase vseh strank, da se strojevo in obrambi ustave in državljanjskih pravic, če ne celo nositi odgovornosti za novo državljansko vojno, kakor je v svojem članku "Sala ali blazinost" objavljeno v "Nuovo Corriere" zapisal predstavnik Socialistične antonimije, Piero Calamandrei.

Vsak iskren demokrat in socialist se mora odzvati temu pozivu, kajti nevarnost, ki jih te vladne smernice odločajo, groze še povečati po lučnem napetosti v javnem življenju in izpodkopati temelje naše demokracije, katere obrambo naj bi vlada sprejela in skušala spraviti v konkretno življenje.

ki dvob
glede uporabl
moralni mi -

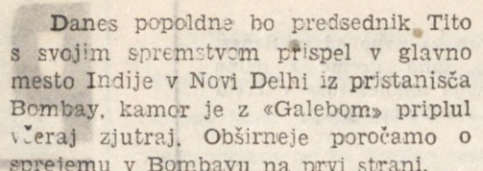
Zanimanje za to zasedanje sveta atlantskega pakta je posebno veliko zaradi tega, ker se bo sedaj, po sklepu zahodnih sil, da bodo ratificirale londonske in pariške sporazume in po pogostih izjavah sovjetskih voditeljev, da bi ta ratifikacija napravila konec poizkusom, da se pride do nekakega sporazuma o nemškem

problemu in razorožitvi, govorilo o novih momentih v odnosu med Vzhodom in Zahodom. Poleg tega je to prvi primer v zgodovini atlantskega pakta, da se bo moralo razpravljati tudi o zelo važnem in resnem notranjem sporu med vojniki in civilisti, do česar je prišlo zaradi vprašanja, kdo bo, v katerem trenutku in po katerem kriteriju, mogel odločiti o uporabi tako imenovanega taktičnega atomskega orožja?

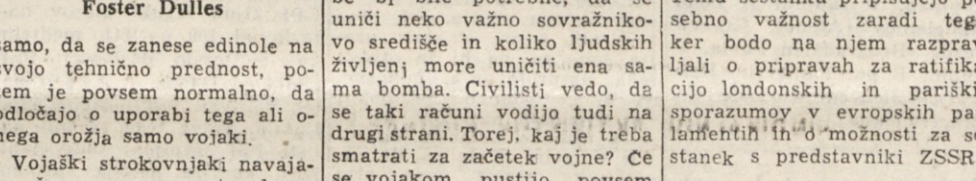
Vrhovno poveljstvo atlantskega pakta smatra, da je to njegova domena in da vojaške posebnosti morajo v tem pogledu imeti povsem proste roke. Njihovi argumenti so v glavnem sledeči: odnos vojaških sil v Evropi gre že vedno v korist sovjetskega bloka in bi v primeru spora zahodna tehnična premoč mogla odigrati odločilno vlogo samo tedaj, če bi bil odgovor na napad

bliskovici in s pomočjo atom-
skega orožja in to ne glede
na to, če bi bil vzhodni na-
pad izvršen s pomočjo atom-
skega orožja. Odgovor bi mo-
gel biti bliskovit samo tedaj,
če bi imela vojska proste roke
za uporabo atomskega orožja.
Če bi ta sklep ostal v rokah
civilistov, oziroma vlad, bi bi-
la prva bitka zelo verjetno i-
n "gubljena". Ta izjava se pripi-
suje maršalu Montgomeryju s
pripombo, da Churchill ni bil
sistema inenja

Vojaški strokovnjaki nadalje razvijajo svojo tezo: takole: časi objavljaja vojn so minili, ni činitej; iznenadjenja ima danes velikomno vlogo. Pa tudi, če bi bodoči sovražnik, spoštujko stare viteške tradicije, objavil vojno, koliko časa bi bilo potrebno, da se vlade atlantskega pakta med seboj posvetujejo, pa da pride do sklepa, da uporabi atomsko orožja? Poleg tega, če se sprejme načelo, da Zahod ne more računati z nikim uspehom v borbi proti človeku proti človeku, ampak

Dve gledišči glede uporabe taktičnega atomskega orožja - Vojaki: Odločati bi morali mi - Civilisti: Vojaki bi se mogli prenaqliti

se en argument: danes je težko, skoraj nemogoče, dočeti meje klasične oborožitve. Taktični atomski bombniki, letala-lovci z nadzvočno brzino, atomski topovi, moderni tanki, teletetri, vse to lahko prijetemo v vrsto klasične oborožitve. In atomsko bombardiranje ni več samo privilegij strateškega letalstva, s katerim razpolagajo ZDA, in ne nerhno poveljstvo severnoatlantskega pakta.

Približno tako mislijo atlantski vojski strokovnjaki ter dodajajo, da politični delavci in diplomati po navadi privedejo do vojne, ki je pa nato ne vodijo, ker vojne vodijo — vojski strokovnjaki.

Civilisti so samo do neke
meje smetla. Točno je,
— zatrjujejo tile — da je pri-
rava oboroženih sil, izdelava-
nje strateških in taktičnih na-
rtovov, gradnja utrd in izbira
oborožitve domena vojaških
strokovnjakov. Toda tu je tu-
li njihova meja. Sklep o upo-
rabi taktičnega atomskega o-
rožja mora ostati v rokah
vlad, t. j. političnih forumov.
Sklep o uporabi taktičnega a-
tomskega orožja mora ostati v
rokah vlad, t. j. političnih fo-
rumov. Potemtakem bi celo v
primeru napada vrhovni po-
veljnik zaveznikov oboroženih
sil general Gruenther moral
lahkotej soglasje vlad držav
atlantskega pakta, da bi lahko
noge! na napad odgovoriti z
atomskim orožjem.

Ta razdelitev smiselno je
vzpostaviti tudi pri razlo-

Smaregliojeva «Istrska sabla»
v gledališču «G. Verdi»

Kadar poslušamo Smare-
gliojevo Istrsko sablo (1805),
ne smemo misliti, da se je v
zadnjem desetletju pretekle-
ga stoletja porajal nov izraz
v simfoniji in komorni gla-
bi in da se je pripravila re-
volucija tudi že v melodra-
matiki. Tudi ne smemo misli-
ti na italijansko »peristichio
opero, ki je prav tedaj u-
veljavljala. Ko je pisal Sma-
reglio Istrsko sablo, je pi-
sal Debussy svojo opero Pe-
lo, ko je prišel na obisk k sklad-
atelju, tako prielutne tu-
sam skladatelji folklori in p-
ustvarja s svojo glasbo zna-
Čaje in ljudi iz kraja, ki m-
je bil zelo pri srcu. A pra-
sato, kar jih je zadelo v ti-
hovih, najbolj človeških str-
steh in izrazih, je ustvar-
opero, ki bo živel in ugaj-
lja, saj ima tudi sicer —
smo prej omenili — vse pu-
goje za to.

V njeni so zelo pretežni

na razdelitev na vojake in
tens et Melisande in Puccini
svojso ta. Soheime. Po rojstvu
je bil Smareglia komaj ne-
kaj let stariši od obeh ome-
njenih, po izraznih sredstvih
in estetskem naziranju je pa
bil stariši od njih za celo
generacijo. Govoriti o Wag-
nerjevem vplivu nanj v Ca-
sate, ko je Wagner bil še ak-
tualen in je veliko operistov
nehote sprejemalo
njegov vpliv, bi pomenilo
mogoče pripisati preveliko
važnost temu dejstvu, ker je
končno Smareglia toliko svoj-

trenutki, ko mora človek ob-
čudovati silo izpovedi istisk
za skladatelja; naj omeni-
vsaj zaključek drugega de-
jstva, ko izpoje Lorenzo «bo-
tonate». Kjer posreduje ja-
bi na celo učinkovito nači-
napetost in podčrtava Li-
renzovo bol in odločno
zbeganost prisilnih, nejevol-
Bigia in Bare Memca to-
Marušino osuplost, Eraldo s-
lo dosežeta v tretjem dejanju.
Marušina prošnja in zaklju-
ni prizor.

skti, da lahko govorimo o njem kot o zreli osebnosti. Istreka svatba sledi petim operam, ki jih je bil pisal med leti 1879 in 1893, in predstavlja prehod med temi deli iz njegovih mlajši let in med tremi operami iz najbolj zrele dobe, ki so jo sledile. Smagrega ima povedati mnogo in kar hoče zna povedati: glasbene ideje so sveže, zanimive, glasbeni govor tekoč, prečipljiv. Ideje se umejejo v uravnoteženo celoto, v kateri se lirski in zapovedni dramatični dogodki sledi naravno in prečipljivo. Dogajanje je razmeroma preprosto: ni nikarkoli zahteve po ozvišnosti, ki je tako draga Wagnerju, ni tudi nikjer banalnosti, v katero tako radi zapadejo italijanske opere. Kakor črpa libreto snov iz resniškega dogodka in se sicer naslanja na dinjanske ljudi in njih običaje (Illica

Letošnja tržaška premiera je imela odličnega dirigenta. Domaćin Luigi Toffolo, znan po pokazal, s kakšno ljubeznijo in trudom je vodil vsako predstavo. Njemu in orkestru gre nedvomno največje priznanje, pa tudi zbor, njegovo vodjo Adolfo Fanfani in basist Carlo Piccinato so zastavili svoje najboljšje sile za uspeh uprizoritve.

Izmed pevcev nam je nudil muzikalno in igralsko najbolj interpretacijo Silvio Marusa, Carlo Bianchi in njegov pel, lep in močan glas, kakor tudi njegova inteligentna igralska ustvarila dovršen, simpatičen lik. Gigliola Frazzoni kot Marusa, Ugo Novelli kot Benincio in Emanuele Spadafora kot Carlo so se nedvomno peli in igrali s prizadevanostjo, a nas niso posem z dovolj. Sibka Salvatore Putrigna kot Lorenzo in Gina Corbelli kot Luce.

lističnim upornikom, ki so se nas, vnoled

Ni naša krivda, če mora
mo z videmskim listom »Mes-
saggero Veneto« polemizira-
ti večkrat, kot bi hoteli; toda
njegovo stališče v obravna-
vanju odnosov med Italijani
in Slovenci je pač tako, da
mu ne moremo ostati dolžni
ustreznega odgovora.

V včerajšnji številki se je pod naslovom »Adagio, Bialogio«, zopet sprivil na naslov list v svojem običajnem prezirljivem tonu. (Sploh s nam zdi čudno, da smatrate potrebno odgovarjati listu, ki je pisan v jeziku, »katerga filološki pomen komaj dosegata vrednost običajnega narečja, kakor pravi v svoji knjigi ...«)

Ne samo to. Omenjenega članiča niso objavili med tržaško kroniko, ampak so ga dali kar na prvo stran da bi mogel njihov strup u

Gospodje okoli tega lista ljubijo prevračati dejstva. Ze koj v začetku svojega govorca članci se zaganjajo v mlini ne na veter, ko pravijo, da smatramo žilavter našega naroda, če trije Slovenci zmenjajo med seboj nekaj besed v italijansčini; nje pa da dolgo žimo, ker so zapisali, da je treba v tržaškem občinskem svetu, razen italijanskega, vsaj enega nemškega člana.

Tu ni res. Če trije Slovenci si govorijo med seboj italijanski, tega ne smatramo za italijanski, če pa govorijo trije Italijani slovensko, to je slovensko. Žalitev slovenskega naroda, ampak preprosto za pomajanje kanje nacionalnega ponosa, in nič drugega. Zadeva s slovensko večino v Sloveniji je stvar, ki jo tu po pravem ne kaže drugo govoriti. Tu reče nekdo drugače: Tu reče nekdo drugače: kopravnosti, in kdor nasprotno pravi pravici Slovencev, da govorijo v svojem jeziku tu pravem žibljenu, dokazuje — ponavljamo — da ima beštialen pojem o človeškem dostojanstvu. (Gospodje pri Messaggero Veneto naj ne potvarjajo naših besed, ker beštialen pojem o človeškem dostojanstvu pripisujemo morda določenim sovinitstičnim krogom, ne pa italijanskemu prebivalstvu teh krajev).

Gledajo filološki ga pomenu slovenskega jezika pa jim svetujemo naj se obrnejo na dobre italijanske slaviste (ki jih ni malo), in ti jih bodo poučili, da pomeni zloraba izljanje lastne nevednosti za namerno žalitev druge narodnosti zelo zelo priprečljivo za lastno nekulturnost (alpa primer bestialnega pojmovanja sloveskega dostojanstva, če jim se ta izraz bolj všeč). Tudi izrazna moč slovenskega jezika ni nič manjša od izrazne moči italijanskega jezika.

Smešno pa je domnevati, da si mi ne upamo govoriti o tistih časih in dogodkih, ko je šlo za oboroženo borb med fašisti in antifašisti, o teh stvarih pa ne bomo polemizirali z ljudmi, ki stalno dokazujejo, da je razločevanje med fašisti in antifašisti baje naša iznajdba za fizično uničevanje Italijanov.

Jadranski program

Deveta in deseta številka revije za politično zgodovino in umetnost «La Porta Orientale», ki izhaja v Trstu in ki nosi že v naslovu politični program irendentištnih begunskih organizacij, ki javno proglašajo, da mora Italija zasedi Istro in vso Dalmacijo do Boke Kotorske, je posvetila to dvojno številko Atiliju Tamaru. Razlog je jasen.

dojina a zgodovinar posebej
ne vrste. Za zgodovinsopisje
se ni odločil iz zanimanja za
zgodovinski razvoj preteklo-
sti, ampak izključno zato,
ker je hotel dokazati, da ima
Italija pravico do Dalmacije
in da je treba ta jugoslovans-
ka področja izročiti Italiji.
Vse svoje življenje je posve-
til temu političnemu cilju in
je pred prvo svetovno vojno
za časa mirovne konferenca-
je v Versaillesu, v razdobju
med obema vojnama in po-
zadnji vojni za časa mirovne

Dejstvo, da ta njegova politična propaganda ni uspela, priprečiti zahodnih zaveznikov o upravičenosti tih zahtev Italije, mu je zagrenilo na življenje. A kljub temu on ni odnehal in se še vedno ni utvarja, da bo še kdaj koli mogoče vzpostaviti ita-

ljansko nadoblast nad Dalmacijom. Njegova zagnjevnost je potpuno upratičena, jer se človek sprati na plaži, a njegove zločine, koje mu nije pomogla Italija i Balkan, će temu čineći posveti svoje volje, a potom je razumijelo da mu na naspramni događaj koji gremi protiv plaže nije dižbljenja. A čemu su razne begunske publikacije s svojim protijugoslovenskim jadranskim programom resna opira za zlobijanje odnošaja med Jugoslavijom i Italijom, so tudi takemu imperialističnemu činu posvećena i s njim prežeta jugoslovinska dela Attilia Tamara neustrano orodje za vzpostavlanje prijateljskih odnošaja med obema državama, kakršn je celo javno na izražen namen odgovornosti

Anthony Eden

Mendes France

Orožje, ki so ga francoski vojaki odvzeli tunizijskim nacionalističnim upornikom, ki so se predali. Francozi so orožje razstavili javnosti na vlogled.

VREME Vremenska napoved za danes: Lepo, suho vreme z delno oblačnostjo. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je bila 13,0 stopinj; najnižja pa 8,8 stopinj.

ŠPORTNE VESTI

ŽE ELIMINIRANA SVEDSKA?

Prvi dan 2:0 za ZDA

Zmaga ZDA v medconskem finalu za Davisov pokal se zdi že zagotovljena

TONY TRABERT

BRISBANE, 16. — Prvi dan medconskega finala za Davisov pokal je moštvo ZDA osvojilo dve dragoceni točki, ki bržkone že zagotavljata zmago ZDA nad Švedsko. V prvem dvoboju je Američan št. 1 Tony Trabert premagal Šveda št. 1 Svena Davidsona v treh setih 6:4, 6:3, 6:4. Vic Seixas pa je za tem v petih setih uklonil Lennarda Bergelina s 5:7, 6:2, 6:4, 5:7, 6:2. Začetek dvoboja se je nekoliko zakasnil zaradi nevihte in v začetku ni bilo skoraj nič gledalcev. Med igro Seixas - Bergelin pa jih je bilo kakih 3000.

Z današnjo dvojno zmago se uresničuje prerokovanje ameriškega vodje moštva Billyja Talberta, ki je dejal, da so Američani sposobni premagati Švede s 5:0. Mogoče se to ne bo zgodilo, vsekakor pa bi bila senzacija, če si Američani ne bi priborili vsej še eno potrebno točko. V tem primeru se bodo borili v finalu za Davisov pokal z Avstralijo, in sicer v dneh 27. do 29. decembra v Sydneyu.

Olson še prvak

SAN FRANCISCO, 16. — Včeraj zvečer je svetovni prvak Bob Olson premagal Francozo Langloisa s tehničnim k.o. v 11. rundi. Dvoboj je veljal za svetovno prvenstvo srednje kategorije. Toda ko je sodnik Ray Flores dvignil roko Boba Olsona v zna-

BOB OLSON

Jugoslavovski kolesarji na dirki po Egiptu

Jugoslavanska kolesarska reprezentanca bo sodelovala od 12. do 28. januarja 1955, na amaterski dirki po Egiptu. Kolesarska zveza je določila za nastop naslednje vozače: Petrovič, Panica, Lakovič, Jesica, Colić, Delasanto, Ročić, Bogovič, Vidalijs in Metelka.

V šestnajstih dneh bodo tekmovalci prevozili v stitiranjih etapah 1628 kilometrov dolga proga. V tem času bodo imeli dva dni počitka.

Ekipa bo odpotovala v Egipt z ladjo okrog 23. decembra.

SAH

Maribor-Celje 61:25

V nedeljo je bil v Mariboru šahovski dvoboj med Mariborom in Celjem. Dvoboj bi moral biti na 100 desetak, vendar pa so prišli Celjani s samo 86 možmi. Zmagal je Maribor v razmerju 61:25.

Na šahovskem turnirju za prvenstvo Maribora je po XI. kolu vodil mojster Longer z 9,5 pred Kuvkem 8,5 (1), dr. Nemcem 8, Babičem 6,5 itd. Do konca sta manjkali še dve koli-

PRIMORSKI DNEVNIK

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

PREDAVANJE TOV. MILADINA O SOCIALIZMU V ITALIJI

Pogubne posledice podrejanja kominformistom za PSI in za socialistično gibanje sploh

Množice so vedno čutile potrebo po enotni socialistični stranki, medtem ko so bila trenja v vrhovih

V sredo zvečer je imel po otvoritvenih besedah članice izvršnega odbora SFS tov. Cerni Miladin, član IO SFS predavanje o socializmu v Italiji. Govornik je takoj v začetku poudaril, da moramo spremljati razvoj političnih dogodkov v Italiji, če nečemo ostati na repu dogajanja. Sledilo je zgoščeno in dokumentirano predavanje, v katerem je tov. Miladin prikazal vse važnejše politične dogodke okoli italijanske socialistične stranke.

Tako je nastal v strankinih vrstah na rimskem kongresu leta 1922 razcep v dva dela, ki sta se ponovno združila na pariškem kongresu leta 1930. Do združitve je prišlo med emigrantskimi krogi. Na tem kongresu je Nenni dejal, da ni možno sodelovanje s komunisti, dokler bodo podrejeni politiki SZ.

Cep ravno se med vojno po ukazih SZ napadali nemški socialdemokrati, ki so kasneje postali žrtve nacizma, se je po vojni spremenila sovjetska politika in je kazalo, da v Moskvi ne nameravajo vsiljevati svojega gledanja. Tedaj se je govorilo o zmagah laburistov, socialdemokratov. V to obdobje spada kongres leta 1945 v Rimu. Konec pa se je začela KPI vse bolj vmešavati v Nennijevo stranko in si jo skušala podrediti. Tedaj je odstopil Saragat.

V letu 1946 pa so sklenili voditelji PSI in KPI politiko nenapadanja, kar pomeni, da vodilni ljudje pri PSI ne smejo napadati politike KPI niti politike SZ.

Ta podrejena politika PSI je postala vse bolj škodljiva stranki, kar se je pokazalo tudi na raznih volitvah, na katerih je izgubljala glasove, medtem ko je desno krilo PSI pod Saragatovim vodstvom vse bolj spajalo z krščansko demokracijo, levo krilo pa s KPI. Saragat je tedaj potegnil za seboj le 10% glasov.

Na parlamentarnih volitvah leta 1948 sta nastopili PSI in KPI skupno, kar je bilo naravnost usodno za PSI. Obe stranki sta izgubili nad milijon glasov. Po drugi strani so znali v KPI izkoristiti politiko preferenčnih glasov, tako da je število poslancev KPI kljub izgubi glasov naraslo od 109 na 141, medtem ko je število poslancev PSI padlo od 114 na 42. KPI je na teh volitvah PSI pošteno ogoljufala. Poleg tega so bili na listi PSI izvoljeni tudi člani KPI, ker je partija spretno vrnila na volilna mesta PSI svoje agente.

Leta 1952 je bil v Bologni ustanovljen kongres PSDI, na katerem sta bila kot glavna voditelja Saragat in Romita. Ko so glasovali glede sodelovanja s krščansko demokracijo, na parlamentarnih volitvah, je Codignola dobil 70 odst. glasov, ker je bil proti sodelovanju, kasneje pa Codignola propadel in Saragat je dobil 80% glasov za sodelovanje s KD.

Tov. Miladin je dalje omenil se izstop Cuchija in Maganija iz KPI, ki sta ustanovila Zvezo neodvisnih socialistov. Ob koncu je pripomnil, da so množice vedno čutile potrebo po enotni in močni socialistični stranki, medtem ko so bila trenja v vrhovih. Toda sedanje socialistično vretje bo prav gotovo našlo pravo in skupno pot za vse iskrene socialiste, ki se borojo za močno socialistično in neodvisno stranko.

Opozorilo bivšim vojakom ki so bili v ameriškem ujetništvu

Znano je, da mora rimska vlada plačati odškodnino vsem bivšim vojakom, ki so bili v ameriškem ujetništvu.

PRVIC PO SEDMIM LETIH

Nepozaben nastop SNG sinoči v Doberdobi

Sinoči je Slovensko narodno gledališče iz Trsta nastopilo v Doberdobi s Tiernajevsko dramo »Mladost pred sodiščem«. Tu po sedmih letih, prvi nastop tržaškega slovenskega gledališča na Goriškem je pomenil pravo zmagoslavje slovenske dramske umetnosti. Zanimanje za uprizoritev je bilo izredno in mnogi so bili, ki jih dvorana prosvetnega društva »Glezeri« ni mogla več sprejeti. Drage slovenske umetnike iz Trsta sta pozdravila in se jim zahvalila za obisk predstojnik domačega društva in predstojnik prosvetne zveze iz Gorice, v imenu gostov pa sta spregovorila tov. Modest Savelin in v imenu uprave gledališča tov. Jože Babič.

Doberdobi so svojo hvalno izkazoval z obilnim ploskanjem kakor tudi s številnimi cvetjem, ki so ga ploskali nastopajočim. Po predstavi pa so se igralci še nekaj časa zadržali v prijetni družbi domačinov, katerim so morali seveda obljubiti, da se bodo še povrnil med nje.

Obiski pri preletku

Te dni je goriški prefekt De Zerbi sprejel dr. Hvala, novega predsednika trgovcev v goriški pokrajini, in predstojnika Ustanove ljudskih hiš dr. Caccesia, ki mu je predložil nekaj načrtov za gradnjo ljudskih hiš v goriški pokrajini.

Seja IO SFS

V torek zvečer je bila v Gorici seja IO SFS, ki se bo zaradi številnih aktualnih vprašanj nadaljevala še v torek prihodnjega tedna.

Člani izvršnega odbora so po prečitanih zapisnikih ugotovili, da je med članstvom zanimanje za današnja preda politična vprašanja in v zvezi s tem sklenili sklicati sestanke SFS še v nekaterih krajih.

Največ časa so udeleženci torkove seje posvetili razpravi o delovanju na kulturnem, pa tudi na gospodarskem področju na Goriškem, ter postavili več predlogov, ki jih bodo na prihodnji seji podrobneje proučili.

Tatovi vlomili v urade

Rimone Adriatica di Sicurtà

Ta teden so neznani ponori vdrli v urade »Rimone Adriatica di Sicurtà« na Korzu Verdi št. 40, od koder so odnesli precejšnjo vsoto denarja. Preden so prišli do cilja, so zločinci vrata in nato začeli iskati po vseh omarah in predalih. Polastili so se v tako 84.348 lir ter treh bančnih čekov, ki sta jih izdala Goriška hranilnica ter Kmečka banka, in sicer v znesku 190.080 lir, 54.500 lir ter 6.829 lir, ki so bili shranjeni v nekem predalu mize glavnega urada.

Ravnatelj agencije Bruno Bressan je tatvino takoj prijavil policiji, ki je že začela preiskavo.

Šolske kuhinje na ljudskih šolah

Tudi letos je šolski patronat poskrbel za šolske kuhinje na ljudskih šolah v goriški občini v korist predvsem revnih učencev. Šolske kuhinje so pričele delovati dne 1. decembra za dobo 116 dni. V vsej občini dobiva hrano skupno 665 učencev, in sicer 40 v Sražicah, 35 v Standeržu, 35 v Pevni, 40 v Podgori, 70 v Ločniku, 45 na Majnici in v Gorici skupno 400 učencev. V študentski menzi v Ul. Diaz dobiva brezplačno hrano še 30 dijakov srednjih šol.

SREČNO SPOZNANJE

»Ne vem,« je rekel sofer sumljivo. »Ne vem, ali imam 10 dolarjev, s katerimi bi lahko razpolagal.«

Toda moj novi prijatelj je zopet spregovoril:

»Tu jih imate,« je rekel in potegnil 10 dolarjev iz žepa.

Tu je denar, a vi si pridržite tudi svojo kamero.

To me je presenetilo. Čeprav sem zelo želel, da bi ujel letalo, si vendar nisem želel ločiti od aparata. Toda za tako, sicer ugodno rešitev nisem bil navdušen, ker bi moža težko zopet našel, da bi mu vrnil denar.

Prišlo mi je letališče. 17 minut je že minilo. Videl sem letalo na vzletišču z že prižiganimi motorji. Soferju sem plaval voznjo, zahvalil sem se svojemu prijatelju in pohitel proti blagajni.

Nekdo je zakričal: »Pohiteti morate, gospod. Mi zadržujemo letalo samo zaradi vas.«

»Sišite,« sem rekel brez sapa. »Moja žena čaka vsak trenutek na porod, jaz pa nimam 10 dolarjev za letalsko vozovnico. Ali mi lahko kdo izmed vas posodi ta denar, za jamstvo pa si lahko pridržim moj fotografski aparat?«

Dva uradnika sta se pogledala. Pogledala sta moj aparat in sta me poveljala. Še vedno se je čutil vonj mojega whiskyja. Prav tedaj, ko sem mislil, da nimam več nobenega upanja, me je nekdo prijel za laket.

(Nadaljevanje sledi)

TER SEM STOPIL K TELEFONU.

»Letalo za Jacksonvile odpotuje čez 17 minut,« so me obvestili z letališča. »Ne verjamem, da ga boste še ujeli.«

»Kdaj odleti naslednje?« sem vprašal.

»Kmalob 10. zvečer.«

»Zadržite ga — poskušal ga bom doseči!«

Tekel sem iz telefonske govornice in začel iskati taksi. Samo enega sem zagledal, toda v njem je že sedel neki človek.

»Strašno se mi mudi, kje bi mogel dobiti taksi?« sem vprašal soferja. »Pravkar so mi javili, da ima moja žena porod v Jacksonvillu ter mi ostaja samo 17 minut, da ujamem letalo!«

»Zdi se mi, da v bližini ni drugih taksijev,« je rekel sofer brezbrilno.

Tedaj je spregovoril človek, ki je sedel v taksi. V roki je držal na pol prazno steklenico whiskyja. Mislim, da je zavalhal vsebino moje razlite steklenice ter menil, da sva si sorodni duši.

»Kaj je seedaj?« je izbeževal. »Zena čaka na porod?« Pridi sem. »Ze tako nimam drugega opravila,« odpeljal vas bom; kamor koli hočete.«

Skočil sem v avto ter nisem gledal podarjenemu konju na zobe. Tako smo se odpeljali na letališče.

»Popijte malce tega,« je rekel moj dobrotnik in mahal s steklenico. »Če pričakujete otroka, vam bo koristilo, če malce popijete.«

»Hvala, ne sedaj,« sem rekel ter skušal zračunati, kako bom kupil vozovnico za letalo, tudi če pridemo pravočasno na letališče.

»Poslušajte,« sem rekel soferju, jaz sem tako presenečen zaradi naglice dogodkov, da nimam niti dovolj denarja za

S SEJE GORIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Odobrili so 118 milijonov posojila za razširitev štandreškega vodovoda

Za podaljšanje Ul. Roma bodo potrošili 77 milijonov, za gradnjo 64 stanovanj pa 106 milijonov

Predvčeršnjim so ob neopolnem številu občinskih svetovalcev pričeli občinski sejo, na kateri so najprej odložili razpravo o interpelacijah monarhista Pedronija proti obstoju pemskega spomenika, ker je bil predlagatelj zaradi vestranske politične zasednosti odsoten. Izvedelo se je, da je zopet na nekem kongresu v Milanu.

Sledile so številne odobritve predlogov občinskega odbora. Odobrili so okoli 77 milijonov lir za podaljšek Ul. Roma. Nadalje bodo zgradili 64 stanovanj in zanje potrošili 106 milijonov lir. Štiri milijone lir so odobrili tudi za popravilo Ul. sv. Mihaela.

Ob koncu so odobrili posojilo 118 milijonov lir, ki jih potrebuje občina za finansiranje razširitve štandreškega vodovoda. Posojilo, bi se amortiziralo v 35 letih z 5,8%. Državni prispevek bi znašal 44,52% vseh stroškov.

Svetovalec tov. Milan Pavlin je županstvu priporočil, da bi z deli kmalu pričeli, ker se to vprašanje že dolgo časa zavlačuje in je zaradi tega prebivalstvo štandreže oškodovano in upravičeno nevoljno nad občinsko upravo.

Požar v slačilnici tovarne slaščic

V sredo je v slačilnici tovarne slaščic v Ul. Duca d'Aosta št. 5 nastal požar, ki je povzročil nad 200.000 lir škode. Neka uslužbenka tovarne je okrog poldneva vžgala peč na plin,

RADIO

Opozorjamo vas na sledeče oddaje: Trst II.: 21.00: Tržaški kulturni razgledi, 21.15: Poje moški zbor »V. Vodnika iz Doline. — Trst I.: 11.45: Komorna glasba. — Koper: 15.10: Reprodukija II. dela III. javnega radijskega koncerta v Kopru. — Slovenija: 17.10: Popoldanski simf. koncert.

Priprave za goriško pustno veselico

Včeraj popoldne se je na sedežu goriškega ENALA poveljno sestel pripravljajni odbor, katerega naloga je organizirati goriški karneval. Kot znano, je lanskeletni karneval propadel, ker organizatorji niso prejeli pomoči, katero so od odgovornih oseb pričakovali in so bili tudi prisposobljeni goriških industrialcev tako nizki, da je vsaka zamisel o karnevalu padla v vodo. Zato se je letos ustanovil poseben odbor, ki je za imel več stankov. Doslej so odborniki že pripravili maksimalni program iz katerega je razvidno, da so k udeležbi pri goriškem karnevalu pozvani tudi ljudje izven pokrajine. Pohoda vozov po mestu se bodo lahko udeležili vsi tisti, ki bodo pravočasno predložili pripravljalenemu odboru v Gorici skico voza, s katerim nameravajo prisostvovati goriškemu karnevalu.

Nov šef prefektovega urada

Objavljena je bila vest, da so dr. Bionda dosedanjega podprefektovega inšpektorja postavili za šefa urada na goriški prefekturi.

PREDEN SE ODLOČITE ZA NAKUP BLAGA ZA MOŠKO OBLEKO, OGLEJTE SI NAŠIH 500 RAZLIČNIH VZORCEV

Posreženi boste dobro po najugodnejših cenah

A. PERTOT
UL. GINNASTICA 22 - TRST - TELEFON 95998

Sestavljena iz najboljšega materiala
Izdelana po najnovejših tehniških odkritjih
Izbrana eleganca modelov
Cene ugodne
Polno jamstvo na 5 let
Zahtevajte jo pri svojem urarju!

S. KENNEDY Bil sem s Ku Klux Klanom

Moral sem se odpeljati z avtobusom v Orlando in tam ujeti letalo. Tedaj sem videl, da nimam s seboj dovolj denarja za letalsko vozovnico do Washingtona. Pogledal sem v denarnico in ugotovil, da nimam niti dovolj denarja za vozovnico do doma v Jacksonvillu. Pogledal sem svoj fotografski aparat in se spomnil, da bi ga lahko zastavil za vozovnico do Jacksonvilla, kjer bi vzel denar za nadaljnje potovanje.

Spomnil sem se tudi, da bi Elliott lahko kaj zasumil, če bi nerodno odnesel svojo prtljago iz hotela. Pustil sem svoj obalev in sobi, vzel zobno ščetko in jo vtaknil v žep, obesil fotografski aparat čez rame in šel iz sobe. Ko sem hotel zapreti vrata, sem opazil steklenico whiskyja na mizi. Whisky bi mi namreč prišel zelo prav na potovanju. Toda nisem mogel najti zamaška. Medtem ko sem iskal čep, sem prestrašeno mislil na morebitno Eliottovo akcijo. Končno sem položil nezamašeno steklenico v žep zraven zobne ščetke.

Hitel sem mimo Eliottovih vrat, teklo do hodnika in se ustavil trenutek.

»Kdaj začne vasa restavracija deliti kosilo?« sem vprašal žensko, ki je sedela za informacijsko mizo.

»Ob 11.45,« je odgovorila prijazno.

»Dobro!« sem rekel in hitel na avtobusno postajo.

IZMISLJENA TRDITEV

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti

Medtem sem prišel v Orlando brez slehernih nevednosti